

2018-08-31

R E M I S S V A R

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

FI Dnr 18-10487
(Anges alltid vid svar)

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ds 2018:15 Direktivet om ett ökat aktieägarengagemang
Förslag till genomförande i svensk rätt
(Ju2018/03135/L1)

Sammanfattning

Finansinspektionen tillstyrker i huvudsak promemorians förslag. Finansinspektionen avstyrker dock förslaget till lag om röstningsrådgivare i dess nuvarande utformning. Finansinspektionen anser att förslaget måste kompletteras med en anmälningsskyldighet eller i vart fall krav på registrering, för att vara effektivt i tillsynshänseende samt av rättssäkerhetsskäl. Enligt Finansinspektionen är det även nödvändigt att en avgiftsbestämmelse införs i den nya lagen för att göra det möjligt att finansiera den nya verksamhet som Finansinspektionen föreslås bedriva.

Finansinspektionen föreslår i övrigt vissa mindre förtydliganden och tillägg.

Lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument (avsnitt 5.2.7)

I promemorian föreslås att undantaget från uppgiftsskyldigheten i 3 kap. 12 § lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument (LKF) ska behållas. Som framgår av promemorian tar undantaget sikte på utländska intermediärer som antas som förvaltare av en svensk värdepapperscentral (s. 170). Av artikel 3e i ändringsdirektivet framgår att kapitel Ia även ska tillämpas på intermediärer från tredjeland. Mot bakgrund av bestämmelserna i ändringsdirektivet ställer sig Finansinspektionen tveksam till om nämnda undantag är förenligt med direktivet.

Lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. (avsnitt 6.2.3, 6.2.4, 6.3.3, 6.3.4 och 6.6)

Bestämmelser om pensionsstiftelser

Finansinspektionen noterar att pensionsstiftelser inte kommer att kunna uppfylla de krav som föreslås i de nya 10 h respektive 10 i §§ lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. (tryggandelagen) vad gäller redogörelse för hur deras investeringsstrategi stämmer överens med profilen och löptiden för de åtaganden som stiftelsen ska trygga. Anledningen till detta är att en pensionsstiftelse enbart förvaltar tillgångar och inte har några åtaganden.

Promemorians överensstämmelse med promemorian ”Nya regler för pensionsstiftelser med anledning av det andra tjänstepensionsdirektivet” (Fi2018/011297FPM)

I promemorian föreslås ändringar i 9 a och 34 §§ tryggandelagen. Ändringar i dessa båda bestämmelser har emellertid även föreslagits i promemorian ”Nya regler för pensionsstiftelser med anledning av det andra tjänstepensionsdirektivet” som remitterades till bland andra Finansinspektionen under våren 2018. Ändringarna överensstämmer inte och bör ses över. Samma sak gäller de föreslagna 10 e och 10 f §§ tryggandelagen.

Det bör också påpekas att det i promemorian ”Nya regler för pensionsstiftelser med anledning av det andra tjänstepensionsdirektivet” föreslås ändringar i 9 och 9 a §§ tryggandelagen som skulle kunna komma att påverka eller inverka på de förslag som nu läggs i den aktuella promemorian. Som exempel kan nämnas att paragrafhänvisningen i 9 a § kan komma att påverkas samt att den föreslagna ändringen i 9 § innebär att ett nytt begrepp, *förmånsberättigad*, införs och leder till en följdändring i 9 a §. Vidare föreslås att det i 9 a § ska införas ett nytt stycke som innebär att även stiftelser som tryggar utfästelser för färre än 100 förmånsberättigade, men fler än 15, också kommer att omfattas vid en hänvisning till hela 9 a §, vilket sker på några ställen i förslagen i den aktuella promemorian (10 e och 10 h §§).

Mot bakgrund av de iakttagelser som redogörs för ovan anser Finansinspektionen att det behöver göras en översyn av de föreslagna bestämmelserna i de respektive promemoriorna så att de är förenliga.

Röstningsrådgivare (avsnitt 7)

Övergripande om förslaget

Finansinspektionen avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning. Det måste kompletteras med krav på tillstånds- eller anmälningsplikt. I avsaknad av sådana krav kan aktörer komma att falla under radarn och undgå den tillsyn som Finansinspektionen ska bedriva. Det är inte effektivt från tillsynssynpunkt.

Det är inte heller rättssäkert genom att det är svårt för Finansinspektionen att säkerställa att (konkurrerande) aktörer behandlas lika.

Finansinspektionen menar som princip att effektiv tillsyn förutsätter att endast aktörer med tillstånd tillåts verka på ett reglerat område. I promemorian görs bedömningen att en tillståndsplikt inte är förenlig med ändringsdirektivet. Finansinspektionen har inte närmare granskat sakfrågan, men givet denna bedömning bör i stället en anmälningsskyldighet eller åtminstone ett krav på registrering införas i den nya lagen. Detta bör förenas med en möjlighet för Finansinspektionen att ta ut avgift i syfte att täcka de kostnader som kan uppkomma till följd av kravet. En sådan reglering förutsätter också att regeringen får bemyndigande att besluta om sådan avgift. Vidare bör ett krav på anmälan eller registrering kombineras med en möjlighet till ingripande, till exempel föreläggande som kan förenas med vite, mot den som tillhandahåller tjänster utan att ha uppfyllt den anmälningsskyldighet eller genomfört den registrering som krävs.

Under förutsättning att det införs en anmälningsskyldighet eller registreringsplikt ser Finansinspektionen att den föreslagna lagen fyller ett syfte. Den kan bidra till att öka transparensen avseende röstningsrådgivare vilket enligt Finansinspektionens bedömning kommer främja förtroendet på marknaden. Finansinspektionen ser det vidare som ändamålsenligt att dessa aktörers arbetssätt kodifieras, vilket skapar tydligare ramar och förutsättningar för aktörerna på marknaden.

Finansinspektionens tillsyn och dess finansiering

I förslaget konstateras att det nya tillsynsansvaret för Finansinspektionen enbart kommer att ha en marginell påverkan på Finansinspektionens verksamhet. Anledningen till detta är att det i dagsläget enbart finns en röstningsrådgivare i Sverige som kommer att omfattas av de nya kraven på röstningsrådgivare. Finansinspektionen noterar dock att tillsynen även föreslås omfatta vissa utländska röstningsrådgivare som har verksamhetsställe i Sverige. Enligt promemorian har ISS ett verksamhetsställe i Sverige vilket enligt Finansinspektionens preliminära bedömning innebär att tillsynen även ska omfatta denna aktör. Finansinspektionen vill även uppmärksamma att det saknas tillräckliga resonemang om huruvida antalet röstningsrådgivare kan komma att förändras i framtiden vilket skulle kunna få mer än en marginell påverkan på Finansinspektionens verksamhet.

Det tillsynsansvar för Finansinspektionen som följer av det nya förslaget kommer att bestå av en årlig respektive en händelsestyrd tillsyn. För att tillse att röstningsrådgivare följer vad som föreskrivs i den nya lagen kommer Finansinspektionen följa upp uppförandekoden och den årliga redogörelsen, men även av hur potentiella intressekonflikter redovisas och hanteras. När det kommer till redovisningen av intressekonflikter önskar Finansinspektionen en tydligare ledning i förslaget om när och hur en sådan redovisning ska ske.

Enligt Finansinspektionen är det nödvändigt att införa en avgiftsbestämmelse i den föreslagna nya lagen om röstningsrådgivare för att finansiera den tillsyn som Finansinspektionen föreslår bedriva. Det handlar om en begränsad tillsyn men likväl ett nytt ansvarsområde. Det är även nödvändigt att regeringen ges rätt att meddela föreskrifter om avgifterna.

De avgifter som tas ut med anledning av de föreslagna nya reglerna ska ge Finansinspektionen full kostnadstäckning för den tillsyn som föreslås bedrivas. Till skillnad från avgifter för prövningar får Finansinspektionen dock inte behålla dessa avgifter utan de ska redovisas mot inkomstitel på statens budget.

Om hur avgift ska tas ut

För att ta ut en avgift i det här hänseendet finns det två vägar att gå. En möjlighet är att ta ut avgiften av de röstningsrådgivare som finns (i dagsläget en röstningsrådgivare med bolagsrättslig hemvist i Sverige samt en utländsk röstningsrådgivare med verksamhetsställe i Sverige). Den andra är att ta ut avgift av de bolag som kan vara föremål för en röstningsrådgivares verksamhet, dvs. alla bolag som handlas på reglerad marknad och har sin bolagsrättsliga hemvist i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansinspektionen förespråkar att avgiften tas ut av de aktörer som omfattas av tillsynen, dvs. röstningsrådgivare. Skälen för detta ställningstagande utvecklas nedan.

De företag som står under Finansinspektionens tillsyn betalar avgifter till inspektionen enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Den principen är tillämplig även i detta fall. Finansinspektionen föreslår därför att de kostnader som uppstår för Finansinspektionen i samband med övervakningen av att den nya lagen följs finansieras genom att årliga avgifter tas ut av de företag som tillsynen omfattar, dvs. röstningsrådgivare. Röstningsrådgivaren får sedan föra över kostnaden för avgifter på sina kunder när den prissätter sina tjänster.

Enligt promemorian finns det i dagsläget enbart en röstningsrådgivare med bolagsrättslig hemvist i Sverige samt en utländsk röstningsrådgivare som har verksamhetsställe i Sverige. I sammanhanget vill Finansinspektionen även påpeka att utländska aktörer med verksamhetsställen i såväl Sverige som andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kommer att behöva följa det som föreskrivs i respektive lands lagstiftning. Detta innebär att en sådan aktör skulle kunna behöva betala tillsynsavgift i flera länder. Finansinspektionen anser trots detta att det är tillsynsobjektet som ska stå kostnaden för den tillsyn som Finansinspektionen bedriver.

Som anförts ovan anser Finansinspektionen att ett krav på anmälan eller registrering är nödvändigt för att en effektiv tillsyn av röstningsrådgivare ska kunna bedrivas. Det innebär att det är lätt att fastställa vilka aktörer som ska betala avgift enligt den nya lagen. Finansinspektionen ser det som ett ytterligare skäl för att införa krav på anmälan eller registrering.

Ändringar i årsredovisningslagen (1995:1554) m.m. (avsnitt 8.2.3)

Årsredovisningslagen (1995:1554)

I 6 kap. 1 a § *årsredovisningslagen (1995:1554)* (ÅRL) saknas hänvisning till definitionen av *publikt noterat aktiebolag* som föreslås införas i 1 kap. 10 c § aktiebolagslagen (2005:551) (ABL). För att garantera en korrekt tillämpning av 6 kap. 1 a § ÅRL anser Finansinspektionen att en definition av begreppet *publikt noterat aktiebolag* bör tas in under allmänna definitioner i 1 kap. 3 § ÅRL.

Finansinspektionen noterar vidare att *aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* bör ersättas med *publikt noterat aktiebolag* i 6 kap. 2 a § ÅRL.

Lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

I syfte att uppnå en enhetlig terminologi föreslås att *aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* ersätts med *publikt noterat aktiebolag* 6 kap. 1 § första stycket tredje strecksatsen lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). Motsvarande ändring föreslås i 6 kap. 1 § första stycket tredje strecksatsen lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL).

Om de föreslagna ändringarna genomförs i ÅRFL och ÅRKL bör det även föras in en definition av begreppet *publikt noterat aktiebolag* i respektive lag.

Finansinspektionen föreslår därför att motsvarande ändring som föreslagits avseende definitionen i ÅRL genomförs i ÅRFL och ÅRKL.

FINANSINSPEKTIONEN

Erik Thedéen
Generaldirektör

Lina Berwick
Jurist
08-408 987 49